

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННАУ БЕЛАРУСІ, КІРАУЌІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНЕМАТАГРАФІІ БССР і КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОВ ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР.

№ 9 (763)

Субота, 25 лютага 1950 года

Цана 50 кап.

Совецкі Саюз настойліва імкнецца да міру з усімі дзяржавамі, нястомна змагаецца за мір, супраць падпальшчыкаў вайны. Мудрая ленінская - сталінская знешняя палітыка, паслядоўная і рашучая барацьба СССР за мір і супрацоўніцтва паміж народамі забяспечылі нашай краіне сімпатыі і падтрымку соцень мільёнаў людзей ва ўсіх краінах. Совецкі Саюз пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна з'яўляецца авангардам працоўных усіх краін у іх барацьбе за трывалы мір, дэмакратыю і соцьялізм.

(Са Зварота Цэнтральнага Камітэта Усеагульнай Камуністычнай партыі (большэвікоў)).

Усенародны ўздым

Радасныя і хвалючыя дні перажывае савецкі народ. На ўсёй неабдымчай Радзіме разгарнулася кампанія па выбарах у Вярхоўны Совет СССР. На заводах і фабрыках, у калгасах і саўгасах, у навучальных установах і грамадскіх арганізацыях — усюды з велізарным уздымам прайшлі агудыныя сходы працоўных, прысвечаныя вылучэнню кандыдатаў у дэпутаты. На гэтых сходах рабочыя, служачыя, калгаснікі і савецкая інтэлігенцыя назвалі сваімі кандыдатамі ў дэпутаты лепшых сыноў і дочак нашай вялікай Радзімы, якія сваёй гераічнай працай ламнажаюць яе славу і магутнасць, якія беззаветна адданы вялікай справе Леніна — Сталіна.

Першым сваім кандыдатам усе савецкія людзі адзінадушна назвалі дарагога і мудрага праўдзіра — таварыша Сталіна.

Нама такой галіны нашага жыцця, якая не азаралася б гніем Сталіна. Усё лепшае, што створана савецкім народам, — гэта створана Сталіным.

Высакроднымі, крышталіна чыстымі рысамі Іосіфа Вісар'янавіча Сталіна былі, ёсць і будуць найлепшым прыкладам для нас і для будучых пакаленняў. Ён — наш мудры настаўнік — выхаваў і загартаваў савецкі народ. Сваім настаўнікам і праўдзіром лічыць таварыша Сталіна і ўсё прагрэсіўнае чалавечтва.

Як-бы ні вар'яцелі ў зварынай злоці асуджаныя на пагібель імперыялісты, як-бы шадзена ні крычалі надыльшчыкі новай вайны — савецкі народ цвёрда ўпэўнены: справа міру, справа камунізма пераможа! У гэтым упэўненні і ўсе простыя людзі зямнога шара. Гэтая ўпэўненасць вынікае з таго, што на чале шматмільённай арміі барацьбітоў за мір і дэмакратыю стаіць магутны Савецкі Саюз, стаіць вялікі Сталін. Гэта ён мудра і праўдзіва па-праўдзевае народы ад кожнай новай небяспекі. Гэта ён агрупоўвае вакол сабе прыхільнікаў міру. Гэта ён мацне надзею і веру ў сэрцах працоўных усяго свету ў тое, што можна і трэба сарваць злучаныя планы нацыяналістычнай вайны.

Што і нішто не спыніць пераможны поступ камунізма, велічны план пабудовы ягона ў нашай краіне стварыў таварыш Сталін.

Для кожнага савецкага чалавека, для працоўных усяго свету няма боліс дарагога і любімага імя, чым Сталін.

Сталін — наш шчаслівы лёс, наша камуністычная будучыня.

Сталін — наш бацька сцяг, які вядзе толькі наперад.

Сталін — надзея ўсіх прыгнечаных і зашлюбленых народаў.

Сталін — наша сонца, без якога няма жыцця.

З вялікай радасцю савецкі народ сустрэў вестку аб згодзе таварыша Сталіна балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР па Сталінскай выбарчай акрузе г. Масквы. Паседжанне акруговай выбарчай камісіі і мітынг выбарчыкаў Сталінскай выбарчай акругі г. Масквы з'явіліся дэманстрацыяй безмежнай любові да таварыша Сталіна.

У дзень выбараў савецкі народ цяпер раз прадмастэруе сваю адданасць сацыялістычнай Радзіме, яе вялікаму праўдзіру — першаму ўсенароднаму кандыдату ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР — Іосіфу Вісар'янавічу Сталіну.

Побач з ім вялікага Сталіна працоўныя нашай краіны з радасцю назвалі сваімі кандыдатамі ў вярхоўны орган улады імяны бліжэйшых саратнікаў і вучняў мудрага Сталіна, кіраўнікоў камуністычнай партыі і савецкага народа — таварышаў В. М. Молатава, Г. М. Малаякіна, Л. П. Берыя, К. Я. Варашылава, А. І. Мікаяна, Л. М. Кагановіча, А. А. Андруева, Н. С. Хрушчова, Н. А. Булганіна, Н. М. Шверніка, А. Н. Касягіна, М. А. Сулава, М. Ф. Шкіратава, П. К. Панамарэнку.

Сярод народных кандыдатаў німала дзеючой літаратуры і мастацтва: пісьменнікі Аляксандр Аляксандравіч Фадзееў, Міхаіл Аляксандравіч Шалахаў, Канстанцін Міхайлавіч Мішчэвіч (Якуб Колас), Фёдар Іванавіч Паньфураў, Міроў Турсун-Зада, Самён Патрыіч Бабасўскі, Пётр Андрэевіч Паўленка, Павел Гроўравіч Тычына, народная артыстка СССР Ала Канстанцінаўна Тарасова, народная артыстка СССР і БССР

Ларыса Намеёўна Александровская, народная артыстка СССР Альфрэда Янаўна Пакуля, заслужаны артыст Літоўскай ССР Юозіс Вішасавіч Спярэс, кінарэжысёр Міхаіл Эдвішэравіч Чысураў, народны артыст СССР Нікалай Канстанцінавіч Чаркасаў і іншыя.

Вылучэнне кандыдатамі ў дэпутаты вярхоўнага органа савецкай улады дзеючой літаратуры і мастацтва лічыцца сведчыцтвам аб тым, як высока цэніцца ў нашай краіне праца і дараванне творчага работніка, якой любоўю і пашанай абкружае народ праўдзіраў савецкай мастацкай інтэлігенцыі, як любіць наш народ сапраўднае мастацтва — мастацтва высокіх камуністычных ідэй і сапраўднага майстэрства.

Савецкія людзі любяць і паважаюць сваіх лепшых пісьменнікаў, мастакоў, артыстаў, кампазітараў. Для дзеючой літаратуры і мастацтва няма больш высокай мэты, чым усталяваць сусветна-гістарычныя заваяванні савецкіх людзей, адлюстроўваць савецкую сацыялістычную свабоду і саўдзельнае майстэрства.

Савецкія людзі любяць і паважаюць сваіх лепшых пісьменнікаў, мастакоў, артыстаў, кампазітараў. Для дзеючой літаратуры і мастацтва няма больш высокай мэты, чым усталяваць сусветна-гістарычныя заваяванні савецкіх людзей, адлюстроўваць савецкую сацыялістычную свабоду і саўдзельнае майстэрства.

Інтэлігенцыя ў жыцці сацыялістычнай дзяржавы належыць выключна адказнаму роллю. Дзеянне літаратуры і мастацтва з'яўляецца сьвятым і актыўным і правідзікам найліпшых большэвіцкай партыі, дапамагаюць партыі і ўраду выхоўваць працоўных у камуністычным духу. Дзейнасць нашай інтэлігенцыі асветлена глыбокімі натрыятычнымі навукамі, прасякнута найстольнічымі класамі аб уявіццях матэрыяльнага і духоўнага багацця нашага народа.

Найпершы абавязак кожнага пісьменніка, артыста, кампазітара, кожнага дзеяча савецкай культуры — быць найліпшым прапагандастам усеперамагаючых ідэй камунізма, ідэй партыі Леніна — Сталіна. Дзеянне літаратуры і мастацтва павінны расказаць на перадыбарных сходах, на «старонках друку» аб сусветна-гістарычных заваяваннях савецкіх людзей, аб лепшых сынах і дочках народа — кандыдатах у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

Савецкі народ ідзе насустрэч выбарам у Вярхоўны Совет СССР цесна агрупаваным вакол большэвіцкай партыі і яе праўдзіра таварыша Сталіна. Пад сцягам Леніна, пад вадацельствам таварыша Сталіна народы нашай краіны няспынна ідуць наперад, змагаючыся за поўную перамогу камунізма.

Ціпер, як і на мінулых выбарах, партыя большэвіцкай выступіла ў адзіным блоку камуністаў з беспартыйнымі. Ва ўмовах савецкага грамадскага ладу сталінскі блок камуністаў і беспартыйных з'яўляецца натуральнай і жыццёвай сілай. Ён з'яўляецца свядчэннем маральна-палітычнага адзінства савецкіх людзей, іх агрупаванасці вакол партыі Леніна — Сталіна.

Мільёны савецкіх людзей актыўна ўдзельнічаюць у перадыбарных сходах, на справе ажыццяўляючы свае вялікія правы, адданыя ім Сталінскай Канстытуцыяй. Працоўныя назвалі сваімі кандыдатамі ў дэпутаты тых людзей, якія заваявалі народны давер, якія былі бесстрашнымі ў баю, блізкімі да ворагаў нашай Радзімы, якія беззаветна адданы нашай Радзіме, большэвіцкай партыі і народу.

Выбары ў Вярхоўны Совет СССР з'яўляюцца вялікім святам у жыцці савецкіх людзей. Незвычайны палітычны і гаспадарчы ўздым, які ахапіў усю краіну ў час перадыбарнай кампаніі, — аскрава дэманстрацыя несааружальнай магутнасці савецкага дзяржаўнага ладу.

Адбыліся многалюдныя мітынгі працоўных, прысвечаныя выбарам у Вярхоўны Совет СССР. Мітынгі прадэманстравалі вялікую любоў і адданасць савецкага народа большэвіцкай партыі і таварышу Сталіну, гатуюцца савецкага народа адзінадушна аддаць свае галасы за кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных.

З вялікім уздымам прыдуць савецкія людзі 12-га сакавіка да выбарчых урнаў, каб выбараць у Вярхоўны Совет вялікага Сталіна і яго саратнікаў, гераічных сыноў і дочак народа. Наш народ ведае, што, галасуючы за таварыша Сталіна, галасуючы за лепшых з лепшых сваіх праўдзіраў, ён галасуе за сваю будучыню, за камунізм, за мірнае шчаслівае жыццё.

Вялікая радасць савецкага народа

На 150-тысячным мітынгу працоўных Сталінскай выбарчай акругі Масквы

Радасныя дні перажывае савецкі народ. На ўсёй краіне праходзіць рэгістрацыя кандыдатаў. Вялікі Сталін даў згоду балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР. Гэтую вестку радасна сустрэлі працоўныя ўсёй нашай краіны. Гэтую вестку з вялікім хваляваннем сустрэлі выбарчыкі Сталінскай выбарчай акругі горада Масквы, якія 12 сакавіка 1950 года будуць галасаваць за любімага праўдзіра, настаўніка і друга Іосіфа Вісар'янавіча Сталіна. На заводах і фабрыках, у навучальных установах узніклі многалюдныя мітынгі працоўных. 18 лютага, пасля заканчэння работ на першых дзённых зменах, калоны працоўных накіраваліся на Сямёнаўскую плошчу, дзе адбыўся 150-тысячны мітынг выбарчыкаў Сталінскай выбарчай акругі г. Масквы.

— 3 паўднёвым глыбокага хвалявання і басконнай удзячнасці, — гаворыць, адкрываючы мітынг, сакратар Сталінскага райкома партыі А. Нікіфароў, — выбарчыкі Сталінскага і Баўманскага раёнаў сталіны даведліся сёння пра радасную вестку аб тым, што першы ўсенародны кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР, родны і любімы Іосіф Вісар'янавіч Сталін даў сваю згоду балатыравацца па Сталінскай выбарчай акрузе.

Бурнай аваяцкай сустрэкаю прысутныя гэтыя словы. Грымць магутнае «ура». Чуюцца прыгільныя воплёкі ў чысь таварыша Сталіна.

На трыбуне фрызэршчык трансфарматарнага завода В. Іосімаў.

— На выбарчых дзень нашага любімага праўдзіра, — гаворыць ён, — працоўныя Сталінскай акругі аддасваюць далейшым разгортаннем стэханаўскага руху, новымі працоўнымі поспехамі. Калектыў транс-

фарматарнага завода імя Куйбышава, ад імя якога я выступаю, адным з першых дэмакратычна завяршыў пасляваенную сталінскую паціюнку па аб'ёму вытворчасці.

З імем вялікага Сталіна непарыўна звязаны ўсе дасягненні савецкага народа ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Мы, савецкія людзі, штодзённа адчуваем бацькоўскія клопаты Іосіфа Вісар'янавіча аб імяці працоўных нашай Радзімы, аб тым, каб жыццё савецкага народа было яшчэ лепшым, яшчэ шчаслівым, і за гэта мы гаворым яму: вялікае народнае дзякуй, родны таварыш Сталін!

— Намы савецкія людзі ведаем, — гаворыць шэфавальчык завода лічыльна-аналітычных машын А. Лебедаў, — што нішто не зробіў для народа столькі, колькі зрабіў таварыш Сталін. Вось чаму народ назваў вялікага Сталіна сваім першым кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета. Вось чаму мы, выбарчыкі Сталінскай выбарчай акругі, сёння асабліва шчаслівыя. Вось чаму я, беспартыйны рабочы, аддам свой голас за таварыша Сталіна і горача заклікаю да гэтага ўсіх выбарчыкаў Сталінскай выбарчай акругі.

Слова прадстаўляецца студэнт аўтамеханічнага інстытута В. Карадэў.

— Таварыш Сталін любіўна вырочвае маладое пакаленне, — гаворыць ён, — Таварыш Сталін вучыць моладзь беззаветна служыць савецкай Радзіме, упарта вучыцца, каб прынесці найбольшую карысць народу. І нашы савецкія юнакі і дзяўчаты ўпэўнена глядзяць у заўтрашні дзень. Мая будучыня, — яна і будучыня ўсёй савецкай моладзі, — ясная, светлая і прыгожая. Да гэтага ідуць моладзь савецкага моладзь горада дзякуе нашаму дарагому таварышу Сталіну.

З усхваляванымі прамовамі, поўнымі любоў і адданасці большэвіцкай партыі, праўдзіра народаў таварышу Сталіну выступілі: настаўніца 349 школы Н. Карташова, прафесар М. Прыданцаў, ткачыха Ізмайлаўскай прадзільна-ткацкай фабрыкі А. Рудакова.

Пад бурныя апладысменты і воплёкі «ура» прымаецца тэкст пісьма вялікаму праўдзіру і настаўніку савецкага народа таварышу І. В. Сталіну. У гэтым пісьме працоўныя выказваюць сваю бязмежную радасць і пачасце галасаваць за свайго любімага праўдзіра таварыша Сталіна.

— Мы бязмежна шчаслівыя, дарагі таварыш Сталін, — гаворыцца ў пісьме, — што нам зноў выпала вялікая чысь аддаць свае галасы за Вас, усенароднага кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

Вялікі гений чалавечтва, наш праўдзір і настаўнік. Вы ведаеце савецкі народ ад перамогі да перамогі. Усё Ваша гераічнае жыццё — прыклад беззаветнага служэння рабочаю класу, народу, нашай любімай Радзіме.

Мы, працоўныя Сталінскай выбарчай акругі, клянемся Вам, дарагі Іосіф Вісар'янавіч, што пад Вашым вадацельствам, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі, разам з усімі савецкімі народам, даб'ёмся новых поспехаў у барацьбе за ўмацаванне магутнасці нашай Радзімы, за няўхільны рух да камунізма.

З радасцю чакаем мы, выбарчыкі Сталінскай выбарчай акругі, змяняльнага дня — 12 сакавіка, каб адзінадушна аддаць свае галасы за Вас, усенароднага кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

У сталіцы Беларусі

20 лютага 1950 года. Святочна выглядае сталіца Беларусі — Мінск. Плошчу Леніна запоўнілі калоны працоўных, якія сабраліся на агудынарацкі мітынг, прысвечаны выбарам у Вярхоўны Совет СССР.

Мітынг адкрывае сакратар ЦК КП(б) Беларусі тав. Н. І. Гусараў.

— З велізарным палітычным і працоўным уздымам, — гаворыць тав. Гусараў, — працоўныя нашай краіны ідуць насустрэч выбарам у Вярхоўны Совет СССР.

Увесь савецкі народ падзяляе найвялікшую радасць працоўных Сталінскай выбарчай акругі горада Масквы ў сувязі са згодзі таварыша Сталіна балатыравацца па Сталінскай выбарчай акрузе.

Вялікі Сталін і яго верныя саратнікі — кіраўнікі партыі і ўрада — былі вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР па шматлікіх перадыбарных сходах працоўных па цэламу раду выбарчых акруг.

Па Мінскай гарадской выбарчай акрузе даў сваю згоду балатыравацца і зарэгістраваны акруговай выбарчай камісіяй верны саратнік вялікага Сталіна, намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР, член Палі-

бюро ЦК КП(б) Клімент Яфрэмавіч Варашылаў.

Па Мінскай сельскай выбарчай акрузе даў згоду балатыравацца і акруговай камісіяй зарэгістраваны верны вучань таварыша Сталіна, сакратар ЦК КП(б) Панцелямон Кандратавіч Панамарэнка.

Працоўныя Беларусі з велізарнай радасцю і горласцю ўспрынялі гэтую вестку і шлюць сваё гарачае прывітанне кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР таварышам Варашылаву і Панамарэнку.

— На працяглых выбарах у Вярхоўны Совет СССР, — гаворыць у заключэнне тав. Гусараў, — працоўныя нашай Радзімы будуць галасаваць за кандыдатаў сталінскага блока камуністаў і беспартыйных і яшчэ раз прадэманструюць маральна-палітычнае адзінства, сваю адданасць і любоў да партыі большэвікоў, да свайго праўдзіра і настаўніка таварыша Сталіна.

Промова таварыша Гусарава некалькі раз перарывалася бурнымі апладысментамі ў чысь вялікага Сталіна, а таксама ў чысь К. Я. Варашылава і П. К. Панамарэнка.

Да мікрафона азіў за другім падыходзіць знатыны людзі горада: слесар стамбудаўніцкага завода імя Варашылава Н. А. Каменскіх, лаўрат Сталінскай прэміі паэт Пятрусь Броўка, стэханавец треста «Аўтапрамбуд» С. М. Маркаў, старшыня калгаса

імя Молатава, Мінскага раёна, В. І. Бушанка, ткачыха тонкасукоўнага каляніта О. А. Войніч, старшы лейтэнант Герой Савецкага Саюза Д. П. Сідараў, галоўны інжынер аўтамабільнага завода Б. В. Обухаў.

У натхнітых прамовах яны выказваюць сваю бязмежную любоў і адданасць партыі большэвіцкай, вялікаму і мудраму праўдзіру народаў Іосіфу Вісар'янавічу Сталіну. Яны выказваюць глыбокую ўдзячнасць шырокім мас выбарчыкаў вернаму саратніку таварыша Сталіна — Кліменту Яфрэмавічу Варашылаву і сакратару ЦК КП(б) Панцелямону Кандратавічу Панамарэнку, якія далі згоду балатыравацца ў дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР па Мінскай выбарчых акругах.

Магутны хваля перакатваецца па «Плошчы «ура». Чуюцца гучныя воплёкі: «Вялікаму Сталіну слава!», «Няхай жыве ўсенародны кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР Іосіф Вісар'янавіч Сталін!», «Дарагому Сталіну ура!».

Пад бурныя доўга не змаўкаючыя апладысменты ўдзяльнікі мітынга прымаюць прывітаньне пісьмо вялікаму праўдзіру, мудраму настаўніку і другу таварышу Сталіну.

З вялікім уздымам прымаюцца прывітаньныя пісьмы кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР па Мінскай выбарчых акругах таварышам К. Я. Варашылаву і П. К. Панамарэнку.

Іосіф Вісар'янавіч Сталін

зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР

Урачыста прайшло паседжанне Сталінскай акруговай выбарчай камісіі, прысвечанае рэгістрацыі кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

Атэрываючы паседжанне, старшыня камісіі Г. М. Цвяткоў сказаў: — Таварышы, дазваляе мне паведаміць вам радасную вестку аб тым, што ўсенародны кандыдат у дэпутаты вышэйшага органа савецкай улады, праўдзір савецкага народа Іосіф Вісар'янавіч Сталін даў сваю згоду балатыравацца па нашай Сталінскай выбарчай акрузе горада Масквы.

Члены камісіі сустрэлі гэтую вестку бурнай аваяцкай.

Старшыня камісіі паведаміў далей, што на паседжанні прысутнічаюць прадстаўнікі прадпрыемстваў, калектывы якіх вылучылі кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР Іосіфа Вісар'янавіча Сталіна.

Праўдзіра ад завода і прадпрыемстваў — таварышы Аляксееў, Іванов, Калова, Пучкоў, Гавадзік, Папова — у сваіх выступленнях гавораць аб вялікай радасці, якую прынесла ім вестка аб згодзе таварыша Сталіна балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Савета па Сталінскай выбарчай акрузе горада Масквы. Іх прамовы прасякнуты гарачай любоўю і адданасцю вялікаму Сталіну за шчаслівае жыццё, за росквіт нашай Радзімы.

Члены камісіі ўважліва знаёмляцца з прадстаўленымі дакументамі. Затым старшыня камісіі Г. М. Цвяткоў уносіць прапанову: зарэгістраваць кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР па Сталінскай выбарчай акрузе горада Масквы Старшыню Савета Міністраў СССР таварыша Сталіна Іосіфа Вісар'янавіча.

Члены камісіі і госці бурным, доўга не змаўкаючым апладысментамі падтрымалі гэтую прапанову.

Затым усе члены камісіі па чарзе падпісалі пратакол аб рэгістрацыі таварыша Сталіна кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

РЭГІСТРАЦЫЯ КАНДЫДАТА У ДЭПУТАТЫ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Па ўсіх выбарчых акругах краіны адбываецца рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР. Паседжанні акруговых выбарчых камісіі з узяццям прадстаўнікоў калектываў працоўных з'яўляюцца дэманстрацыяй любоў і адданасці большэвіцкай партыі, савецкаму ўраду, роднаму Іосіфу Вісар'янавічу Сталіну.

З незвычайнай урачыстасцю прайшло паседжанне выбарчай камісіі Сталінскай выбарчай акругі горада Масквы, якая зарэгістравала кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР вялікага праўдзіра народаў таварыша Сталіна.

Ва ўрачыстай абстаноўцы адбылася рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР бліжэйшых саратнікаў вялікага Сталіна.

Па Молатаўскай выбарчай акрузе горада Масквы кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР зарэгістраваны В. М. Молатаў, па Ленінградскай выбарчай акрузе горада Масквы — Г. М. Малаякоў, па Сталінскай выбарчай акрузе горада Тбілісі — Л. П. Берыя, па Мінскай гарадской выбарчай акрузе — К. Я. Варашылаў, па Сталінскай выбарчай акрузе горада Ервана — А. І. Мікаян, па Ленінскай выбарчай акрузе горада Ташкента — Л. М. Кагановіч, па Калінскай выбарчай акрузе горада Масквы — П. С. Хрушчоў, па Маскоўскай гарадской выбарчай акрузе — Н. А. Булганін, па Сварлоўскай гарадской выбарчай акрузе — Н. М. Швернік, па Апхабадскай выбарчай акрузе — А. А. Андруеў, па Ленінскай выбарчай акрузе горада Саратава — М. А. Сулаў, па Іванаўскай выбарчай акрузе — А. Н. Касягін, па Тульска-Разанскай выбарчай акрузе — М. Ф. Шкіратаў, па Мінскай сельскай выбарчай акрузе — П. К. Панамарэнка.

Па выбарчых акругах нашай рэспублікі зарэгістраваны кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР кіраўнікі партыі і ўрада Беларусі, дзеянцы літаратуры, мастацтва і работнікі іншых галін народнай гаспадаркі.

Па Гомельскай гарадской выбарчай акрузе кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР зарэгістраваны Н. І. Гусараў, па Віцебскай выбарчай акрузе — А. Е. Кляшчэў, па Слуцкай выбарчай акрузе — В. І. Казлоў, па Баранавіцкай выбарчай акрузе — В. І. Закурдаеў, па Маладзечанскай выбарчай акрузе — М. В. Зямінкін, па Магілёўскай выбарчай акрузе — Л. Ф. Цанова, па Магдэбургскай гарадской выбарчай акрузе — П. А. Абрамаў, па Навагрудскай выбарчай акрузе — К. М. Мішчэвіч (Якуб Колас), па Асіповіцкай выбарчай акрузе — Л. П. Александровская.

Мітынг працоўных горада Мінска, прысвечаны выбарам у Вярхоўны Совет СССР.

Фота Г. Бугаенкі.

Рэспубліканскі Дом народнай творчасці да выбараў

Рэспубліканскі Дом народнай творчасці распісаваў мерапрыемствы па абедуаўважэнню выбарчыкаў і і

Кандыдаты ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР

Клімент Яфрэмавіч Варашылаў

Слаўны палкаводзец

У траці раз нам, мінчанам, выпадае шчасце галасаваць за вернага саратніка вялікага Сталіна — Клімента Яфрэмавіча Варашылава.

Кожны з нас ведае Клімента Яфрэмавіча як выдатнага палкаводца сталінскай школы, імя якога шырока праслаўлена ў дні грамадзянскай і ў дні Вялікай Айчыннай вайны.

Імя півднанага кутка ў нашай неабсяжнай Савецкай Радзіме, дзе-б кожны чалавек старага да малага, не ведаў гераічнага паходу Чырвонай Арміі пад вядомым лідарствам таварыша Варашылава.

Клімент Яфрэмавіч Варашылаў — член Палітбюро ЦК ВКП(б), выдатны дзеяч нашай партыі і савецкай дзяржавы. Усе свае сілы ён прысвяціў справе рабочага класа, будаўніцтву сацыялістычнай дзяржавы.

Кожны працоўны сталіны Савецкай Беларусі глыбока ўдзячны Кліменту Яфрэмавічу за яго згоду ў траці раз балатыравацца на Мінскай гарадской выбарчай акрузе.

Нам хочацца паведаміць Кліменту Яфрэмавічу, што ў адказ на яго згоду мы ўсе яшчэ больш, яшчэ лепш будзем працаваць кожны ў сваёй галіне: рабочы цеха — на станку, рабочы-будаўнік — на будоўлі, вучоны — над навуковай працай, пісьменнік — над літаратурным творам, савецкі служачы — ва ўстанове.

12 сакавіка 1950 года мы ўсе, як адзін, прагаласуем за Клімента Яфрэмавіча Варашылава, а гэтым самым прагаласуем за росквіт нашай савецкай дзяржавы, за нашу слаўную камуністычную партыю, за вялікага Сталіна.

Хочацца звярнуцца да дарагога Клімента Яфрэмавіча Варашылава са словамі, якія ідуць ад нашых сэрцаў:

Усім, Клімент Яфрэмавіч, Нам хочацца сказаць: Што будзем мы з любоўю За Вас галасаваць. Жадаем Вам здароўя І многа, многа год. Няхай жыве наш Сталін І мужны наш народ!

Пятрусь БРОУНА, лаўрат Сталінскай прэміі.

Выдатны дзеяч

Працоўныя сталіны нашай рэспублікі ўжо двойчы (у 1937 і ў 1946 г. г.) выбралі Клімента Яфрэмавіча сваім дэпутатам у Вярхоўны Савет Саюза ССР, і ён давер народа апраўдаў.

12 сакавіка я з вялікай радасцю і ад усяго сэрца аддам свой голас за кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР Клімента Яфрэмавіча Варашылава, вернага сына савецкага народа. Яго жыццёвы шлях з'яўляецца прыкладам самазданай барацьбы за іштарэс, за добрабыт, за ішчасце працоўнага народа.

А. АБУХОВІЧ, народная артыстка БССР.

Клімент Яфрэмавіч ВАРАШЫЛАЎ зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай гарадской выбарчай акрузе.

З вялікай любоўю

З вялікай любоўю і нашанай мы заўсёды называем імя аднаго з верных саратнікаў вялікага Сталіна — Клімента Варашылава.

Кожны грамадзянін Савецкага Саюза добра памятае і ведае баявы слаўны шлях барацьбы за рэвалюцыю, слаўнага жалезнага наркома.

Савецкія людзі з захапленнем успамінаюць пра баявыя справы Маршала Савецкага Саюза, саратніка вялікіх Леніна і Сталіна.

Беларускі народ ішчаслівы і радасны тым, што таварыш Варашылаў даў згоду балатыравацца ў дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай гарадской выбарчай акрузе.

Мы, работнікі мастацтва, гарача вітаем свайго кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР нашага дарагога Клімента Яфрэмавіча Варашылава, а ў дзень выбараў усе, як адзін, прыдзем на свае выбарчыя участкі і з радасцю аддадзем за яго свае галасы.

Б. ПЛАТОНАУ, народны артыст БССР і БССР, лаўрат Сталінскай прэміі.

За далейшы росквіт нашай Радзімы

Вылучэнне Клімента Яфрэмавіча Варашылава кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай выбарчай акрузе з'яўляецца вялікай радасцю для беларускага народа.

Клімент Яфрэмавіч Варашылаў — бліжэйшы саратнік вялікага Сталіна. Сваёй работай дзеля добра нашага народа і асабістымі чалавечымі якасцямі Клімент Яфрэмавіч даказаў, што ў яго няма другога жыцця, апрача жыцця для народа.

Для нас — работнікаў мастацтва — імя таварыша Варашылава было і ёсць бліжэй, бо ён заўсёды меў непасрэднае дачыненне да мастацтва і прымаў самыя жывы ўдзел у яго развіцці.

Мне асабіста давялося сустрэцца з Кліментам Яфрэмавічам у перыяд работы ўрадавай камісіяй па святкаванню юбілея Чайкоўскага, а таксама ў час доклада беларускага мастацтва ў Маскве ў 1940 годзе. Клімент Яфрэмавіч надвычай жыва цікавіўся беларускім мастацтвам, беларускай музыкай і дапамагаў нам у вырашэнні самых складаных і прынцыповых пытанняў.

Галасуючы за таварыша Варашылава, мы будзем галасаваць за пратрэс і росквіт нашай Радзімы.

А. БАГАТЫР'ОУ, заслужаны дзеяч мастацтва БССР, кампазітар, лаўрат Сталінскай прэміі.

Любімы наш дэпутат

Працоўныя горада Мінска ў траці раз вылучылі Клімента Яфрэмавіча Варашылава сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

У гэтым выявілася вялікая любоў нашага народа да бліжэйшага саратніка таварыша Сталіна, да буйнейшага дзеяча партыі большэвікоў і савецкай дзяржавы, выдатнага палкаводца Савецкай Арміі, сталінскага маршала. У гэтым выявілася глыбокая павага беларускага народа да свайго ішчырага друга, які заўсёды аказаў і яму самую дзейную дапамогу — і ў суровыя дні вайны з гітлераўскімі захопнікамі, і ў дні мірнай працы. У гэтым выявілася арганічная сувязь нашага народа з чалавекам, імя якога неадраўна ад усяй гісторыі савецкай дзяржавы, пачынаючы з далёкіх прарэвалюцыйных гадоў, потым гадоў не станаўлення, мужнай барацьбы са ішчымі сіламі замежнай і ўнутранай контррэвалюцыі, і ў далейшым — гадоў мірнай стваральнай працы, гадоў бліжкучых перамог савецкага народа ў пабудове новага, ішчаслівага і радаснага жыцця для мільяну працоўных людзей.

Імя Клімента Яфрэмавіча Варашылава бытуе ў народных песнях, легендах, папаянах. Імя Клімента Яфрэмавіча Варашылава ўсталявана ў дэсяціх нашых паянах. Тут можна прыгадаць дванаццаць песень аб Чырвонай Арміі, многія творы Янікі Купала, Якуба Коласа і маададзешных нашых паянаў. З гэтых песень паўстае перад намі вобраз блізкага саратніка таварыша Сталіна, непахіснага лідэра, аднаго з заснавальнікаў і палкаводцаў Узброеных Сіл Савецкага народа, вернага друга працоўных Беларусі.

У вершы «Засвіццана ясна зорка», які прысвечаны гістарычнаму ўз'яднанню Беларускага народа, Яніка Купала, малюючы змрочнае, паднявольнае жыццё працоўных былой Заходняй Беларусі, піша: Сталін бацька знаў аб гэтым, Ды чакаў здарэння, Каб сваім братам панесці Радасць вызвалення.

І пабачыў ён, магутны, Свайм вочам ясным, Што надходзіць час расцвітаць За людзей ішччасных. Варашылаву і каза, Што в Ляданска родам: — Час нам, братце, вызваляць І пад яра народы!

Пасылай байпоў адважных, Стральбы, кулямёты, Танкі, трактары, гарматы, Птахі-самалёты!

Паэт называе вызваленчы паход Чырвонай Арміі казачым паходам. Перад гэтай арміяй «пасыпаюць буйна людзі кветкі да рогаў», «спатыкаюць і вітаюць песняй, хвабам, соляй». У выніку гэтага паходу стаў свабодным народ былой Заходняй Беларусі: Негаданай доляй, воляй У яго вакоцца Глядзец будзе век ад веку Сталінска сонна.

У вершы «Як у гоці сын прыхаў» і ў другіх сваіх творах Яніка Купала падае вобраз таварыша Варашылава, які чалавек простага, блізкага да народа, роднага для кожнага савецкага чалавека. Можна было-б прывесці дзесяткі і сотні прыкладаў з твораў нашых паятаў, жывога мастацкага слова самога народа, якія таварыш аб глыбокай любові працоўных Беларусі да таварыша Варашылава, які да аднаго з выдатнейшых людзей нашай Радзімы, які да чалавека, які дасканала ведае жыццё беларускага народа, яго справы, яго патрэбы. І ведае, і паважае, і любіць народ.

Усе мы памятаем цудоўныя словы, сказаныя Кліментам Яфрэмавічам пры сустрэчы са сваімі выбаршчыкамі 7 лютага 1946 года:

«... Беларусі, будучы пагранічнай рэспублікай, павінна была першай прыняць на сябе удар нахабнага і каварнага ворага. Трэба здзяліцца не з таго, што ворагі напалі раней за ўсё на Беларусь і Украіну, а з таго, што іраўнальна нешматлікі беларускі народ, прыняўшы на сябе першы удар, не адрываўся. Беларускі народ перанёс гэты страшны першы дзі герачна і не толькі не разгубіўся, не сгануў перад ворагам сваёй сілы, а, наадварот, загартаваўшыся, вылучыў велізарны лік байпоў непасрэдна ў армію і сотні тысяч лепшых і доблесных смяю і дочак у партызанскія атрады.

Гэта адбылося таму, што Беларусь — не проста Беларусь, а яна з'яўляецца Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай, таму, што барацьбой беларускага народа кіравала камуністычная партыя Беларусі — слаўны атрад нашай магутнай Усесаюзнай Камуністычнай партыі большэвікоў».

Міхась ЛЬНІН'ОУ.

Панцеляймон Кандратавіч Панамарэнка

Ад шчырага сэрца

З бязмежнай радасцю ўсе працоўныя нашай неабсяжнай савецкай краіны вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР свайго любімага настаўніка, правадзіра вялікага Сталіна і яго верных саратнікаў, кіраўнікоў большэвіцкай партыі і савецкага ўрада.

Усё гэта гаворыць аб вялікай любові народа да таварыша Сталіна, да свайго роднага камуністычнага партыі, да свайго савецкага ўрада; усё гэта гаворыць аб непарушым адзінстве ішччымі савецкага народа, народа-пераможцы, ішччымі барацьбіта за мір, за пабудову камунізма.

З вялікім удзячнасцю сустраці працоўныя Беларусі вестку аб згодзе П. К. Панамарэнка балатыравацца на Мінскай сельскай выбарчай акрузе.

Таварыш Панамарэнка — адзін з выдатнейшых дзеячоў нашай партыі, імя яго вядома нашаму народу і карыстаецца глыбокай нашанай і даверам.

Таму працы П. К. Панамарэнка ў Беларусі супалі з велікоўнымі падзеямі ў гісторыі беларускага народа. У 1939 г. адбылося ўз'яднанне Заходняй Беларусі ў адзінай Савецкай дзяржаве. У гады Вялікай Айчыннай вайны П. К. Панамарэнка ўзначальвае партызанскі рух, ажыццяўляючы сталінскі план разгрому фашысцкіх захопнікаў. У пасляваенныя гады П. К. Панамарэнка шмат увагі аддаў аднаўленню разбуранай ворагамі народнай гаспадаркі, развіццю культуры. На яго ініцыятыве і пад яго кіраўніцтвам быў распрацаваны генеральны план адбудовы сталіцы рэспублікі, які ўжо сёння, на нашых вачах, ажыццяўляецца набачайнымі тэмпамі.

П. К. Панамарэнку добра ведаюць усе рабочыя і калгаснікі нашай рэспублікі, які аднаго з выдатнейшых кіраўнікоў, які ішччымі клопатацца аб росце індустрыялізацыі, аб умацаванні нашай калгаснай гаспадаркі. Ведае яго і любоў уся наша ішччымі: вучоны, артысты, мастакі, пісьменнікі, бо няма такой галіны нашага культурнага жыцця, якой не цікавіўся-б П. К. Панамарэнка. Ён грунтоўна і глыбока ведае і разумее гісторыю беларускага народа, яго мастацтва, літаратуру, усімі сіламі садзейнічае россту кадры савецкай беларускай ішччымі, росквіту нашай сацыялістычнай па зместу, нацыянальнай па форме беларускай культуры.

У дзень выбараў, у дзень усенароднага свята, мы ўсе, як адзін, з вялікай радасцю аддамо за яго свае галасы.

Максім ТАНН, лаўрат Сталінскай прэміі.

Панцеляймон КАНДРАТАВІЧ ПАНАМАРЭНКА зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай сельскай выбарчай акрузе.

Верны вучань вялікага Сталіна

Працоўныя Беларусі вылучылі кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай сельскай выбарчай акрузе Панцеляймона Кандратавіча Панамарэнку, аднаго сына народа і вучня вялікага Сталіна.

Больш дзесяці год таварыш Панамарэнка працаваў у Савецкай Беларусі, натхнёна ажыццяўляючы сталінскія планы будаўніцтва камунізма ў нашай краіне.

У гады Вялікай Айчыннай вайны Панцеляймон Кандратавіч, працуючы начальнікам Штаба партызанскага руху, па ўказанню таварыша Сталіна, кіраваў барацьбой савецкіх людзей у тыле ворага. Асабліва шырока размах партызанскі рух быў у Беларусі, дзе дзейнічалі партыйныя і савецкія работнікі, выхаваныя П. К. Панамарэнкам.

У пасляваенныя гады Панцеляймон Кандратавіч арганізуе беларускі народ на аднаўленне разбуранай і спаленай роднай Беларусі. Рэспубліка паўстала з руін яшчэ больш магутнай і прыгожай, чым была да вайны.

Аднаўляюцца рэканструяваныя беларускія гарады. Ужо цяпер ярка выступае ў

абрысках новага Мінска рэальная мара Панцеляймона Кандратавіча аб будучыні сталіцы Беларусі як цудоўным квітнёным горадзе-садзе.

Вялікую увагу аддае тав. Панамарэнка і нам, работнікам літаратуры і мастацтва. Ні адзін твор у галіне літаратуры, тэатра, кіно не застаецца па-за ўвагай Панцеляймона Кандратавіча. Пры частых асабістых сустрэчах з работнікамі культурнага фронту Панцеляймон Кандратавіч накіроўваў думку творчых работнікаў на стварэнне твораў, якія паказвалі-б веліч савецкага чалавека, яго адданасць сваёй Радзіме, глыбокі ішччымі і вялікую любоў да камуністычнай партыі і мудрага правадзіра таварыша Сталіна.

Кіпучая энергія Панцеляймона Кандратавіча, яго рознабаковыя веды, яго большэвіцкае прышччымі заваявалі гарачую любоў народа, якая выявілася ў вылучэнні таварыша Панамарэнка кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР.

Н. САННІКАУ, народны артыст БССР, лаўрат Сталінскай прэміі.

Адданы сын большэвіцкай партыі

Я разам з усім беларускім народам ганарусь тым, што таварыш Панцеляймон Кандратавіч Панамарэнка даў сваю згоду балатыравацца ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай сельскай выбарчай акрузе.

З імем таварыша Панамарэнка звязана арганізацыя ў вялізным маштабах сацыялістычнага градабудуўніцтва ў Беларусі, развіццё беларускай архітэктуры па шляху сацыялістычнага рэалізму і асаенне багацейшай класічнай спадчыны і, у першую чаргу, узораў цудоўнейшага рускага зоддзя, накіраванне ўвагі на стварэнне гарадскіх ансамбляў, будаўніцтва прыгожых дамоў. Усё гэта мела рашучае значэнне для ўсяго развіцця беларускай савецкай архітэктуры.

П. К. Панамарэнка заўсёды вучыў архітэктараў, што градабудуўніцтва — вышэйшая ступень архітэктурнай творчасці і патрабаваў стварэння цэласных ансамбляў зоддзя, выхоўваў у нас адносіны да будаўніцтва гарадоў, які да адзінага і закончанага арганізма.

Яшчэ да Айчыннай вайны былі складзены генеральныя планы для многіх гарадоў рэспублікі, па якіх і вяліся ўсе рэканструкцыйныя работы. Усё гэта было прыкметна больш за ўсё ў горах Мінску. Цэнтр нашай сталіцы быў па сутнасці перабудаваны нанова. Пабудовай будынкаў ЦК КП(б) і Дома афіцэраў цалкам змянілася аблічча цэнтральнага раёна. Пачаў складацца новы архітэктурны ансамбль. У многіх кварталах горада вырасталі прыгожыя грамадскія будынкі, шмат-

паварховыя жылыя дамы, сталінскія школы, дзіцячыя ўстановы. Былі створаны гадальнікі і аражарэй, вуліцы горада пачалі азеляняцца. Абаваіся парк, было гадубавана штучнае возера.

Але асабіста размаху градабудуўніцтва работы дасягнулі ў пасляваенны час. Можна сказаць, што таварыш Панамарэнка ў гэтыя гады паказаў сябе, як буйнейшага градабудуўніка. Яшчэ ў 1944 годзе, калі не заціхлі громы вайны, таварыш Панамарэнка арганізуе складанне генеральных планаў беларускіх гарадоў, і, у першую чаргу, генеральнага плана сталіцы. Ён запрашае з Масквы і Ленінграда выдатных зоддзя, акадэмікаў, мабільна ўсе мясцовыя архітэктурныя кадры. Таварыш Панамарэнка становіцца душой і натхняльнікам творчага калектыва рабочых і-спецыялістаў па аднаўленню горада Мінска.

Паводле яго ідэй складаецца новая, больш дасканалая, структура горада. Вырастаюць прамысловыя раёны з гіганцкімі сучаснымі заводамі і фабрыкамі. Ствараецца цэнтральны ансамбль горада. Рэканструюецца Савецкая вуліца ў выглядзе прамога праспекта, які па шырыні значна пераўзыходзіць усе іншыя вуліцы горада і ператвараецца ў скразны гарадскі дыяметр. Будзецца другі поўдыяметр горада, які злучыць цэнтр з штучным возерам і паркам, і калыцавы абшчына магістралі. Утвараецца сістэма зелінаў ўздоўж шырокай поймы ракі Свіслач і г. д.

Кіруючы стварэннем генеральнага плана горада, таварыш Панамарэнка ставіць перад усім беларускім народам задачу — ара-

Вялікая радасць

Дзеячы мастацтва і культуры Беларусі з вялікай радасцю даведзілі, што Панцеляймон Кандратавіч Панамарэнка — вучань вялікага Сталіна — даў згоду балатыравацца кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР на Мінскай сельскай выбарчай акрузе.

Дзесяці ішччымі годамі ўспамінаюць працаваў беларускі народ пад кіраўніцтвам большэвіцкага сталінскага школы П. К. Панамарэнка. П. К. Панамарэнка, які бацька, каліпаўся аб нашым беларускім народзе, беражна і з большэвіцкай патрабаваальнасцю вырашчываў кадры работнікаў беларускай культуры і мастацтва. Панцеляймон Кандратавіч быў не толькі патрабаваальным кіраўніком, ён быў таварышам, другам, хвабам, хто аддаваў сябе Радзіме, партыі.

Панцеляймон Кандратавіч заўсёды гаварыў, што вучань Леніна — Сталіна робіць

усебакова адуваным і мэтаакіраваным работнікам кожнай прафесіі. Ён вучыў быць партыйным і смядым у творчых адуумах, патрабаваў закончанасці і асаенці, якая павінна быць зразумелай народу. Ён вучыў нас таму, чаму вучыць нас вялікі Сталін.

З асабістымі радаснымі перажываннямі ішччымі працую над скульптурным партрэтам нашых кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР К. Я. Варашылава і П. К. Панамарэнка. Цяжка, але ўдзячна задача — перадаць у скульптуры інтэлект партыйных кіраўнікоў, якія ведаюць найдрабнейшыя патрэбы людзей усіх прафесій.

Мастак Беларусі ў сваіх творах адлюстроўваў і адлюстроўваў веліч і творчы напас савецкага чалавека — будаўніка камуністычнага грамадства. Сведчаннем гэтаму з'яўляюцца мастацкія выстаўкі ў Маскве і ў рэспубліцы.

Партыя і ўрад высока ацанілі творчы беларускі мастакоў. Многія дзеячы мастацтва ўзнагароджаны ордэнамі і ганаровымі званямі. Гэтым ішччымі, мастацкі, абавязаны камуністычнай партыі, вялікаму і мудраму Сталіну, яго саратнікам — верным слугам савецкага народа.

Цяжкія дні нашы ўрачысты дзень — 12 сакавіка — дзень выбараў у Вярхоўны Савет СССР. Мы, савецкія людзі, апустым свае бюлетні за кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных. Вялікая радасць для нас паслаць сваім дэпутатам у Вярхоўны Савет СССР блізкага і любімага нам Панцеляймона Кандратавіча Панамарэнку.

З. АЗГУР, народны мастак БССР, лаўрат Сталінскай прэміі.

Пятро ПРЫХОДЗЬКА

НОВЫЯ ВЕРШЫ

У горадзе Патсдаме

Лясной, шырокай стараной
Прасцірліся азёры.
Удалі, за Одрам-раной
Стаіць знаёмы горад.

Паміні чыгунак лёг уздоўж,
Як прыгарад сталіцы.
І сыплецца драбноткі дождж
На дахі з чарапіцы.

Глядзяцца дрэвы ў лустры вод,
Галінкіма махаюць.
Дадому ехаць на усход
Нас цягнікі гукаюць.

Шырокі парк, густы агрэст,
Шумяць дубы і клёны.
Асіюль на Франкфурт
І на Брэст
Праходзяць зшалонамы.

Мы тут закончылі паход
На плошчы мінгалюнднай.
І, можа быць, праз дзесяць год
Я шмат чаго забуду.

Адно я ў памяці збярог,
Каб не забыць з гадамі,
Палац Савета чатырох
У горадзе Патсдаме.

Звычайны, невысoki дом
З падлогаю паркетнай;
Старыя сосны за аном
Хістаюцца пад ветрам.

Вось тут сядзелі за сталом
Чэрчыль і Трумэн Гары.
Мы ведаем, якім агнём
Палалі іх сігары.

Яны ўжо думалі тады
Пра новыя паходы.
А Сталін родны,
Як заўжды,
Адстаіваў лёс народа.

Сюды з Масквы,
Ад сцен Крэмя,
Ад Волгі і Паміра
Табе, патсдамская зямля,
Прынес ён сонца міру.

Усім народам ён жадаў
Адзінства, дружбы, сілы.
Героям паўшым
Часць аддаў
Над брацкаю магілай.

Пасля паходаў баявых
Адапчывалі часці,
А ён
Стаяў, як вартавы,
На варце міру, шчасця.

Ліст з Германіі

Ёсць такая краіна ў Еўропе,
Праз якую прайшлі мы з табой.
Там апошнія нашы ачопы
Размывае балтыцкі прыбой;

Там навек пакараны злазеі,
Што зачынілі войнуаў былі.
Не дарогі жыцця, а траншэі
Іх вадзілі да нашай зямлі.

Нам таксама з табой за маронам
Давялося на іх паглядзець.
Памятаеш, як прускія клёны
На далоні нам сыпалі медзь.

Але толькі да гэтай краіны
У нас другая дарога была.
У нас не проста яна да Бярліна,
А да міру і дружбы вяла.

Мы з народам ішлі парадніца
Той крывёй, што праліта ў баях,
Каб яна над сваёй сталіцай
Узняла дружбы моцнае сягя.

Каб вадзіла свае паравозы
Пры святле электрычных зор
Ад азёра, дзе хістаюцца лозы,
Да высокіх Цюрынгіі гор.

Мы знішчалі фашыстаў
І зналі:
Ёсць на свеце германскі народ.
Аднаго толькі самі жадалі,
Каб вярнуцца дамоў на усход.

Працаваць дні і ночы няспынна,
Бараніць сваё шчасце і мір,—
Нас вучыла з маленства Айчына,
Так вучыў дарагі правадыр.

Ты вярнуўся ў свой край,
На Палессе,
На сваю дарогую зямлю,
Дзе дзяўчаты прыгожыя песні
Пра Радзіму, пра шчасце пяюць.

Бачыш ты сваё роднае неба
І шырокіх палатнаў разбег.
А ты знаеш, як людзі ля Зльбы
Успамінаюць сягоння цябе?

Ты іх збавіў ад свастыкі чорнай,
Ты навек ашчаслівіў іх лёс.
У Бярліні,
І ў Цюрынгію горную
Ты жыццё іх краіне прынес.

Дзе прайшлі мы, таварыш, з табою,
Будуць светлыя, ясныя дні.
Хай не страшаць нас новай войнаю
Непажэрцы мінулай войны.

Да свабоды—усе цяпер знаюць—
Ёсць адзін на зямлі толькі пуч,
Па якому салдаты Кітая
І салдаты В'етнама ідуць.

Мы усюды сабрамі акружаны:
Ніякой нас вайне не зламаць.
Чуеш сёння, як звонкі і дружна
Навалілі ў кузнях зваіны?

Пад высокай зялёнай сасною
Рунь ізноў прарасла на гары.
Па-над Одрам гэтай вясною
Выйдуць поле араць трантары.

Маладая вясна ручаямі
Згоніць з поля ачопны іл.
Бачыш, там, дзе ішлі мы з баямі
Светлым ранкам заззяў небасхіл.

Можа, гэта з бярлінскіх кварталаў
Сцяг чырвоны шлях і азёры?
Можа быць, гэта зорна заззяла
З тых курганаў, дзе нашы сябры?

Звоняць пушчы
На струнах напружаных,
Як балтыйскія хвалі ўначы,—
Гэта песня свабоды і дружбы
Над Германіяй новай гучыць.

Дзе прайшлі салдаты

Дзе прайшлі салдаты—
Сталіна сыны—
Там не будзе болей
На палях вайны.

Там расці дубровам,
Травам зелянец,
І барам сасновым
Бронзаю звінец.

На палях шырокіх
Жыту вырастаць,
На дубах высокіх
Буслам клікатаць.

Ручайкам прывольным
Плаваць па вясне,
Хлопчыкам ля школы
Бегачь па расе.

Ластаўкам на хатах
Гнёды свае віць,
Восенню дзяўчатам
Замуж выхадзіць.

А крывічным водам
Нівы напаіць.
Усяму народу
У моцнай дружбе жыць.

Студзень, 1950 г.

Фільм аб правадыру і народзе

З велізарным поспехам дэманструецца па ўсёй краіне новы мастацкі фільм «Падзенне Бярліна» (сцэнарый П. Паўленкі і М. Чыгураў, пастаноўка М. Чыгураў).

«Падзенне Бярліна» — новая бліскучая перамога савецкай кінематаграфіі, перамога, якая яшчэ раз сведчыць аб жыва-творчай сіле метада сацыялістычнага рэалізму, прынцыпа большэвіцкай партыйнасці. Фільм красамоўна паказвае, якіх ідэйна-мастацкіх вышын, якіх выдатных творчых поспехаў можа дасягнуць савецкі мастак, калі ён уважліва і глыбока вывучае жыццё сваёй краіны, калі ён жыве высокароднымі думамі і спазнаванымі савецкіх людзей.

Велізарнай увагай, любоўю да простых савецкіх людзей прасякнуты гэты фільм. Аляксей Іваноў, Наташа Румянцава, баявы таварышы Аляксея — украінец Зайчанка, грузін Кантарыя, узбек Юсупаў — людзі розных нацыянальнасцяў, і іх сумесная барацьба з ворагам сімвалізуе веліч і магутнасць савецкай шматнацыянальнай дзяржавы, дружбу народаў нашай краіны. Герой фільма — тыповы савецкі чалавек, які з любоўю і аптымізмам ставіцца да жыцця, працы і творчасці. У дні вайны, калі ўся краіна стала вайнным лагерам, яны мужна змагаюцца з нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Перад глядачом праходзіць усе важнейшыя этапы Вялікай Айчыннай вайны: вяраломны папад гітлераўскай Германіі на нашу Радзіму, цяжкія дні восені 1941 года пад Масквой, Сталінградская бітва і, нарэшце, слаўны баявы шлях Савецкай Арміі, які закончыўся незабыўнымі днямі мая 1945 года, калі савецкі сцяг узвіўся над Бярлінам, над пераможанай у прах фашысцкай дзяржавай.

У фільме ўсё падначалена адной мэце — найбольш глыбокаму, праўдзівому і ўсебаковому паказу багацця духоўнага свету савецкага чалавека, задачы раскрыцця тых титанічных сіл нашага народа, якія забяспечылі перамогу над ворагам.

Праз увесь фільм праходзіць вобраз рускага рабочага Аляксея Іванова (арт. Б. Андрэў), які сімвалізуе сабой неміручы подзвіг рускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Пачатак фільма паказвае даваеннае жыццё, за якое ўступіў у смяртэльную бітву з ворагам Аляксей Іваноў і мільёны яго таварышоў па зброі. У кароткіх, але выразных эпізодах фільма раскрыта шчаслівае даваеннае жыццё савецкіх людзей. Гэтыя кадры памагаюць яшчэ востры адчуць усю нянавіць да ворага, якой напоўнілася сэрца Аляксея Іванова.

«Мая вытворчасць цяпер — жыртых фрыцаў рабіць», — гаворыць Іваноў, ідучы на фронт. Нам зразумела і блізка непакінае Іванова, яго мэтайнасць і энергія ў барацьбе за жыццё Радзімы, на якую пасягнуў вораг.

У прынцыпе фільма — вобраз таварыша Сталіна. Майстры савецкага кіно пільна працавалі над стварэннем вобраза найвялікшага дзяржаўнага дзеяча і палкаводца, самага мудрага і разам з тым самага простага чалавека. Але творчы поспех артыста М. Гелавіна ў гэтым фільме пераўзыходзіць, бадай, усё, што было дасягнута да гэтага часу. Вобраз таварыша Сталіна ў выкананні М. Гелавіна — гэта буйнае дасягненне савецкага кіно.

ваі — буйнае дасягненне савецкага кінематацтва. Ужо з першага кадра, у якім мы бачым таварыша Сталіна, фільм незвычайна і па-новаму паказвае нам правадыра.

Таварыш Сталін даглядае пасаджанне ім дрэва. Яры сонечны дзень, зялёны парк, шпіталь і спакой. Таварыш Сталін знаёміцца са стаяварам Аляксеем Іваноўм, які прыляцеў са сваёй завода. Спона знаёмства І. В. Сталіна з Аляксеем Іваноўм раскрывае самыя задушаўныя рысы ў вобразе правадыра.

Неўзабаве мы бачым таварыша Сталіна ў дні найцяжэйшых для Радзімы выпрабаванняў. Глядач прысутнічае пры нарадзённымі геніяльных сталінскіх планаў разгрому ворага. Асабліва напружаны дасягае ўвага глядача, калі на экране з'яўляюцца кадры, у якіх паказаны І. В. Сталін у рабочым кабінце ў Крэмлі, таварыш Сталін разам са сваімі саратнікамі, прыём Маршалаў Савецкага Саюза і іншыя. Глыбока хваляе геніяльнае празраўнасць указанняў правадыра, яго

ме. Гэтыя адносіны характарызуюцца нябачанай згуртаванасцю народа вакол таварыша Сталіна. У Сталіне савецкія людзі бачаць магутнасць і сілу сваёй Айчыны. У пачатку фільма мы чуюм усхваляваны голас настаўніцы Нагаши Румянцавай, якая з трыбуны еходу гаворыць рабочым: «Хто прынеў нас да перамогі сённяшняга дня? Хто адкрыў перад намі ўсе магчымасці? Вы ведаеце ад кім я думаю, але цярпеў я вось што хачу сказаць: для мяне было б найвялікшым шчасцем убачыць яго і сказаць яму, што я... але наколькі гэта не магчыма, я проста скажу: Няхай жыве таварыш Сталін, які нарадзіў нас для вялікага і шчаслівага жыцця!».

Лёс простых людзей — герояў фільма непарарна звязаны з правадыром. Калі Аляксей Іваноў, лежачы ў шпіталі, дазнаецца аб страшнай пагрозе, якая нависла над Масквой, ён перш-на-перш пытае: «А Сталін дзе?» — Сталін у Маскве, на пярэднім краі барацьбы. Гэта вестка акрыляе Іванова і надае яму сілы. Пачынаецца яго цяжкі і доўгі франтавы шлях. І кожны крок па шляху да перамогі ён робіць з тым жа ўпэўненасцю ў тым, што разам з ім і яго таварышамі па зброі ідзе правадыр, ідзе Сталін.

Заклучныя кадры фільма ўдала завершаюць тэму аб правадыру і народзе. Тысячы людзей абкружваюць самалёт, у якім таварыш Сталін прыбыў у павержаны Бярлін. Тут салдаты Савецкай Арміі, савецкія грамадзяне, вызваленыя з фашысцкага палону, людзі розных нацыянальнасцяў, якім савецкія воіны прынеслі свабоду. На розных мовах свету гучыць прывітанне вялікаму правадыру савецкага народа.

Тут пасля доўгіх год ростані сустрэкаюцца Аляксей і Наташа. Звычайны сам момант іх сустрэчы. Гэта вялікаму Сталіну яны абавязаны сваёй радацю. Заклучная сцена фільма сімвалізуе палітычную ўсёх протых людзей свету да таварыша Сталіна, магутнасць і неперажоўнае сілу лагера барацьбытоў за мір і дэмакратыю. І вялікім наказам гучаць словы таварыша Сталіна:

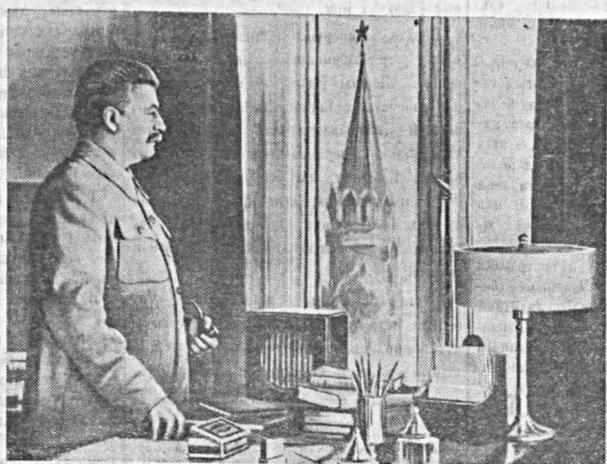
«Дарагой цаной заваявана гэта перамога. Не забывайце прынесены вам ахвяр. Зараз гісторыя адкрывае перад народам, які любіць свабоду, шырокі шлях. Кожны народ павінен змагацца за мір ва ўсім свеце. За шчасце простых людзей усіх краін, усіх народаў. І толькі тады можна будзе сказаць, што нашы ахвяры не прапалі дарэмна, што кожны з нас зможа цвёрда глядзець у сваю будучыню. Мір і шчасце ўсім вам, сябры мае!».

З вялікім майстэрствам паказаны ў фільме і лагер ворага. У строгай рэалістычнай манеры выконвае ролю гітлераўскага афіцэра В. Савельеў. Глядач добра бачыць поўную маральную і палітычную пікчымнасць вар'ята-фюрара, авантурызм яго стратэгіі, звяртае аблічча яго зграі.

У адпаведнасці з гістарычнай праўдай у фільме паказаны дэдушчыны характар англа-амерыканскай дыпламатыі, суснавая роля прадстаўнікоў англа-амерыканскіх капіталістычных імперыялістаў, якія ў разгар вайны дапамагалі фашысцкай Германіі.

«Падзенне Бярліна» — цудоўны падарунак савецкага кіно да дня Савецкай Арміі. Фільм сцвярджае магутнасць і неперажоўнасць вялікай савецкай краіны — апору міру і бяспекі народаў.

Юр. ВАСІЛЬЕВ.

Кадр з кінофільма «Падзенне Бярліна».

Надзеіны вартавы Савецкага Саюза

Дзень 23 лютага 1918 года ўвайшоў у гісторыю нашай Радзімы, як дзень нараджэння Чырвонай Арміі.

Створаная большэвіцкай партыяй і праўдзівымі рэвалюцыйнымі Леніным і Сталіным, Савецкая Армія з'явілася той магутнай сілай, якая змагла разграміць шматлікіх ворагаў Радзімы.

Усе перамогі Савецкай Арміі, уся яе слаўная гісторыя непаруўна звязаны з імем вялікага Сталіна. Таварыш Сталін быў непазрэдным натхняльнікам і арганізатарам перамог Савецкай Арміі.

За ўсю гісторыю свайго існавання Савецкая Армія ні разу не скарыстоўвала сваёй зброі ў імя несправядлівых і захопніцкіх мэт. Наадварот, кожны раз, калі ёй даводзілася брацца за зброю, яна няжэмна выступала як армія-вызваліцельніца, якая ўзнімае свой суровы меч супраць імпаўнасных захопнікаў.

Так было на Далёкім Усходзе, калі Чырвонай Арміі давялося даць сакрушальны адпор японскай ваеншчыне. Так было ў верасні 1939 года, калі ў момант распаду старога Польшчы, каб выратаваць мірных жыхароў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, Чырвоная Армія з часцю выканала сваю вялікую задачу, вызваліўшы народы былой Заходняй Украіны і былой Заходняй Беларусі з-пад прыгнёту польскіх панюў.

Савецкая Армія расла і мацнела разам з усёй краінай. Паспяховае выкананне сталінскіх пільнодаў стварыла ўсе неабходныя ўмовы для выдзянення пераможнай сучаснай вайны ў імя абароны нашай Радзімы.

Вялікая Айчынная вайна 1941—1945 гадоў з'явілася дэманстрацыяй ваен-

нага майстэрства і маральна-баявых якасцяў Савецкай Арміі.

У Вялікай Айчыннай вайне Савецкая Армія вытрымала ўсе выпрабаванні, даказала сваю перавагу над узброенымі сіламі імперыялістычных краін.

Сталінская стратэгія, апэратыўнасць, высокая майстэрства палкаводцаў сталінскай школы, беззаставесны масавы гераізм воінаў — на гэты ўзровень у слаўную гісторыю нашай арміі.

Гэты Айчыннай вайны — суровая школа барацьбы, у якой наша армія ўзмацняла, загартавалася, набыла багаты вопыт.

Над Сталінградам і Курскам, у Беларусі і на Украіне, у Запар'я і ў Бярэзі, у Польшчы і Чэхаславакіі, пад Будапештам і ў Бярліне савецкія пехадзінцы і танкісты, артылерысты і мінамётчыкі, кавалерысты і лётчыкі, сувязныя і сапёры ўславілі свае сіягі неміручай славай.

Усе перамогі Савецкай Арміі звязаны з імем геніяльнага палкаводца таварыша Сталіна. Таварыш Сталін вырастаў і выхаваў выдатных савецкіх ваенных арганізатараў і палкаводцаў, якія на палях бітваў паказалі выдатны ўзровень прымянення сталінскай ваеннай навукі.

«Гэта наша шчасце, што ў цяжкія гадзіны вайны Чырвоную Армію і савецкі народ вёў наперад мудры і выпрабаваны правадыр Савецкага Саюза — Вялікі Сталін. З імем Генералісімуса Сталіна ўвойдуць у гісторыю нашай краіны і ў сусветную гісторыю слаўныя перамогі нашай арміі» (В. Молаўт).

У цяжкіх баях Савецкая Армія паказала, што яна з'яўляецца пераможнай арміяй, якая здольна адстаць вялікія сацыялістычныя заваявы нашага народа і забяспечыць дзяржаўныя інтарэсы Савецкага Саюза.

Савецкая Армія з'яўляецца цяпер самай магутнай і загартаванай арміяй. Яе несакрышчальна магутнасць і сіла служача надзейнай гарантыяй таго, што ўскладзеная на Савецкую Армію велічыня задачы будучы вышнана поўнасьцю і да канца.

Закончыўшы вайну перамогай над ворагамі, Савецкая Армія прадаўжае ўпарта і настойліва ўдасканальваць сваё вайсковое майстэрства. Савецкія воіны, выконваючы ўказанні вялікага Сталіна, асвойваюць новую тэхніку, павышаюць свае ваенныя і палітычныя веды. На танкавых і стрэльбінцах, на вучэбных палях і спартыўных гарадах з дня ў дзень вучацца салдаты, сяржанты і афіцэры.

Савецкія воіны законна ганарача сваёй прыналежнасцю да магутных Узброеных Сіл сацыялістычнай дзяржавы. Яны добра разумеюць, што народ аказаў ім вялікі давер. У вучобе і службе яны імкнуцца з часцю апраўдаць гэты давер. Як найнапраўдней грамадзяне Савецкага Саюза, яны цяпер, разам з усім народам, рыхтуюцца да стойна адзначыць выбары ў Вярхоўны Совет ССРС. Велізарныя працоўныя подзвігі савецкага народа, паспяховае выкананне пасляваеннай сталінскай пільнодаў натхняюць салдат і сяржантаў на ўпартае вучобу, на яшчэ большае ўмацаванне дысцыпліны і парадку.

Савецкая Армія, якая з'яўляецца цяпер надзейнай апорай бяспекі ўсіх свабодалюбных народаў свету, пільна ахоўвае стваральную працу нашага народа і дзяржаўныя інтарэсы Савецкага Саюза. Шчыльна згуртаваны вакол большэвіцкай партыі, савецкага ўрада, вакол таварыша Сталіна, савецкія воіны апраўдаюць давер Радзімы.

Гвардыі капітан П. СІДАРАУ,
Герой Савецкага Саюза.

Пачэсная справа работнікаў мастацтва

З першых дзён свайго існавання тэатр імя Янкі Купалы наладзіў жывую дзеісную сувязь з воінамі гераічнай Чырвонай Арміі. Да Вялікай Айчыннай вайны наш калектыў вёдалі ў шматлікіх часцях і гарнізонах.

З першых дзён Вялікай Айчыннай вайны нашы артысты з усёй патрыятычнай адданасцю ўключыліся ў дапамогу Савецкай Арміі. Будучы ў гэты дні на гастролях у Адэсе, тэатр абслугоўвае прымуўныя пункты і воінскія часці, якія адпраўляліся на фронт.

Пераехаўшы ў Томск, тэатр шырока разгарнуў ваенна-шэфскую работу. Ён распаўсюд культурнае шэфства над цэлым радом шпіталюў. Амаль штодзённа артыстаў можна было бачыць у шпітальных палатах і залах, дзе яны выступалі са спектаклямі і канцэртнымі праграмамі. У адным са шматлікіх лістоў калектыў тэатра ранейшых воінаў пісалі: «Наш шпіталь лічыцца дзяржаўна-беларускі тэатр сваім блізім і родным. Мы можам смела сказаць: тэатр запамогаў нам выжываць. Мы заўсёды натхняліся іграй і майстэрствам актараў тэатра і над уплывам мастацтва зноў га-

товы былі да баявых дзеянняў, каб грамадзянства-фашысцкіх захопнікаў».

Брыгада артыстаў у 1943 годзе наведвала Калінінскі фронт. За час свайго прыбыцця ў часны фронт, не звязваючы на складанасць і цяжкасць работы, брыгада абслугоўвала сваімі канцэртамі звыш 40 тысяч салдат і афіцэраў.

«У грозныя дні вайны савецкае мастацтва прывічана да шытка. Жыццерадасныя песні, спектаклі, музыка заклікаюць нас вярнуць мільёнамі людзей права на мірную творчую працу. Вялікім святам было ў нас выступленне беларускіх артыстаў», — пісалі воіны адной часці, дзе выступала брыгада.

Падтрымаўшы патрыятычны прыклад калгасніка Ф. Галаватца, калектыў тэатра купіў баявы самалёт і ўручыў яго лётчыку-беларусу. Неўзабаве з Масквы прышла тэлеграма: «Прашу перадаць супрацоўнікам Першага Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычнага тэатра, якія сабралі, акрамя раней усуненых 130 тысяч рублёў, 72 тысячы рублёў на будову баявога самалёта, маё брацтвае прывітанне і падакку Чырвонай Арміі. І. Сталін».

І цяпер, у пасляваенны час, калектыў тэатра прадаўжае сістэматычную ваенна-шэфскую работу, выступаючы са сваімі спектаклямі і канцэртамі перад воінамі. Нашы творчыя сустрэчы заўсёды спрыяюць умацаванню сувязі з воінскімі часцямі. Савецкія воіны добра знаёмы з творчым шляхам тэатра і яго асобнымі майстрамі. У выніку гэтых сустрэч калектыў тэатра меў некалькі падакк і шчырых вогулаў. «Работнікі мастацтва заўсёды натхнялі і натхняюць воінаў па беззаставеснае служэнне сваёму народу», — пісалі калектыў тэатра салдаты і афіцеры адной воінскай часці.

Мы павінны яшчэ больш замацаваць нашу дружбу з савецкімі воінамі, яшчэ больш актыўна дапамагаць у развіцці і далейшым росце армейскай мастацкай саматдзейнасці. Пачэсная справа кожнага работніка савецкага мастацтва — аддаваць свае лепшыя творчыя сілы мастацкаму абслугоўванню воінаў Савецкай Арміі.

Ул. УЛАДАМІРСКІ,
народны артыст БССР, старшыня
ваенна-шэфскай камісіі тэатра імя
Я. Купалы.

Слаўны шлях беларускага кіно

Мінула 30 год з таго змяняльнага дня, калі Указам, падпісаным В. І. Леніным, была адкрыта першая старонка гісторыі савецкай кінематографіі.

Надаючы велізарнае значэнне кіно ў справе прапаганды ідэі сацыялізму і выхавання працоўных у камуністычным духу, Ленін і Сталін сістэматычна клапаціліся аб умацаванні і росце савецкай кінематографіі. З першых год савецкай улады ва ўсіх нацыянальных рэспубліках былі створаны свае кіноарганізацыі, якія сталі асновай усяй савецкай кінематографіі.

Беларуская кінематографія ў першыя гады свайго жыцця не мела ні творчых кадраў, ні элементарнай тэхнічнай базы. А задачы перад ёй паўсталі даволі вялікія. Беларускія кіно з самага пачатку павінна было ўзяцца на ўзровень усяй савецкай кінематографіі і выпускаць фільмы, якія павязалі б савецкаму народу жыццё маладой рэспублікі і зрабіліся б часткай усяго савецкага кінемастацтва. Восем чалавек братаў дапамога вялікага рускага народа мела вырашальнае значэнне для развіцця беларускай савецкай кінематографіі. Гэтая дапамога вымялялася ва ўмацаванні тэхнічнай базы Бельдзяржкіно і ў дапамогу яму лепшымі творчымі кадрамі.

Найбольш актуальнай тэмай ў беларускай літаратуры і мастацтва ў гэтыя гады была тэма вызвалення Беларусі ад белаліцкай акупацыі і несправядлівага панавання ў Беларусі на дзве часткі, адна з якіх заваявалася яшчэ пад прыгнётам белаліцкіх панюў. На гэтую тэму было пастаўлена некалькі фільмаў, сярод якіх «Лясная быль», «Да заўтра», «Нянавісьць», «11 дзён», «Шчасце» і інш.

У карціне «Да заўтра» адлюстравана слаўная рэвалюцыйная барацьба беларускай моладзі ў гагачаснай Заходняй Беларусі. У аснову фільма былі пакладзены падзеі пачатковага рэвалюцыйнага руху ў Віленскай беларускай гімназіі. Ю. Гарыч стварыў фільм, які доўгі час хваляваў гледача актуальнай тэмай і па-дэямі. Гэты фільм раскрываў ідэю ўзяцця Беларусі ў аснову азінай Савецкай дзяржавы.

У карціне «У агні народжаная» паказаны гістарычныя сілы, якія дапамагалі вызваліць Савецкай Беларусі, паказана маладая шматнацыянальная Чырвоная Армія, якая прапала белаліцкіх акупантаў з беларускай зямлі.

Тэма барацьбы беларускага народа з прыгнётам белаліцкіх панюў была ў аснову фільма «Шчасце». У вобразы гэтай фільма паказана народжанне класавай свядомасці працоўных у барацьбе ў былой Заходняй Беларусі за сваё вызваленне.

Не менш значным быў фільм «Нерасеяе каханне», які даволі ўдала выкрываў агульняў палітыку фашызму і фары-кацыю ў зацэпках дэфеўны шматлікіх антыкамуністычных працэсаў.

Тэма ўзяцця і барацьбы беларускага народа супраць белаліцкіх акупантаў была адной з самых галоўных у беларускай кінематографіі. Фільмы на гэтую тэму стваралі ідэю вызвалення працоўных Заходняй Беларусі з'яднанне ўсяго беларускага народа ў азінай Савецкай дзяржаве.

Гады вялікага пералому, гады калектывізацыі сельскай гаспадаркі і індустрыялізацыі рэспублікі часткова знайшлі сваё адлюстраванне ў фільмах «Песня вясны», «Сонечны паход», «Заваяваная зямля», «Янчына», «Залатыя агні» і «Лачка Радзімы».

Аднак якімі-б ідэя значымі ні былі асобныя з гэтых фільмаў, трэба прызнаць, што тэму сацыялістычнага будаўніцтва беларускай кінематографія раскрывала неглыбока. Аднай з прычын гэтага было слабае веданне калектывам студыі жыцця рэспублікі, недастаткова сувязь з і пісьменніцкім асяроддзем БССР. Праўда, тое, што кіностудыя доўгі час знаходзілася ў Ленінградзе, мела сваё станоўчае значэнне. Перадачы калектыву кіностудыі «Ленфільм» у многім дапамог творчаму і культурнаму россту нашага калектыва. За час яго прабывання ў Ленінградзе беларуская кіностудыя выпусціла значную колькасць карцін, якія хоць і не мелі па сваёй тэматыцы непасрэднай сувязі з жыццём рэспублікі, тым не менш, былі пэўным дасягненнем усяй савецкай кінематографіі. Да такіх карцін можна аднесці «Балтычкі», «Шукальнікі шчасця», «Паручык Кіжэ», «Шлях карабля», «Першы ўзвод» і інш.

Пераход імперыялістычнай вайны ў вайну грамадзянскую з'явіўся тэмай фільма «Першы ўзвод», у якім паказаны лёс рабочага, селяніна, інтэлігента ў гошы першай імперыялістычнай вайны. У гэтым фільме ўпершыню пачаў здымацца артыст Бабачкін, які стварыў вобраз рабочага-чыгуначніка, што прайшоў шлях ад радавога салдата царскай арміі да камандзіра броняцігніка маладой Чырвонай гвардыі.

У гады вайны кіностудыя «Савецкая Беларусь» не спыняла сваю творчую дзейнасць, пераключыўшыся ў асноўным на выпуск дакументальных фільмаў.

З першых дзён вызвалення БССР ад фашызму кіноапарат беларускай студыі аднавіў сваю дзейнасць у Мінску. У першыя пасляваенныя гады яна пачала выпускаць кіноапазіцыі і дакументальныя нарысы і фільмы, найбольш удалымі з якіх былі поўнаметражныя дакументальныя фільмы «Вызваленне Савецкай Беларусі і «Савецкая Беларусь».

З мастацкіх фільмаў, выпушчаных студыяй за пасляваенныя гады, найбольш удалым быў фільм «Канстанцін Заслонаў».

Адзначаючы 30-годдзе савецкай кінематографіі, радуючыся яе поспехам, мы аднак не павінны забываць і аб нашых зрывах і няўдарах. Нельга супакаіцца на дасягнутым і тэму, што імат важнейшых тэм сучаснасці не знайшлі свайго адлюстравання ў кінофільмах нашай студыі. Мы яшчэ не выканалі свай абавязак перад гераічнымі працоўнікамі пасляваеннага будоўляў, перад навагарамі фабрык і заводаў, не стварылі аб іх фільмаў вялікага агульна-дзяржаўнага значэння.

Перад беларускай кінематографіяй, як і перад усяй савецкай кінематографіяй, стаць у далейшым вялікія і высокародныя задачы, і найпершая з іх — быць верным памочнікам партыі Леніна — Сталіна ў справе прапаганды вялікіх большевіцкіх ідэяў.

В. КОРШ-САБЛІН,
заслужаны дзеяч мастацтва БССР.

Старшыня калгаса т. Арлоўскі ў гасцях у пісьменнікаў

22 лютага ў Саюзе савецкіх пісьменнікаў БССР адбылася сустрэча пісьменнікаў са старшынёй калгаса «Рассвет», Біраўскага раёна, Бабурыцкай вобласці, Героём Савецкага Саюза, кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР К. П. Арлоўскім.

Тав. Арлоўскі расказаў пісьменнікам пра гісторыю свайго калгаса, пра жыццё і працу калгаснікаў, а таксама аб перапятках у развіцці і ўмацаванні калгаснай гаспадаркі.

Гутарка выйшла на цікавыя тэмы прысутных. Былі выказаны пажаданні членаў калгаснага савета сустрэчы са значнымі людзьмі рэспублікі.

Пісьменнікі вырашылі паслаць бібліятэку ў падарунак калгаснікам калгаса «Рассвет».

Пясняр рускай прыроды

(Да 100-годдзя з дня нараджэння Ф. А. Васільева)

Імя Федара Аляксандравіча Васільева заўважна пачэснае месца побач з іменамі вярхоўнага рускага вывучэнца мастацтва, творчасць якіх уславляла духоўнае багацце працоўнага народа.

Ф. Васільеву быў сведкам бясстраў і жабрацтва простага народа ў дарофамеяй Расіі. Нарадзіўшыся ў сям'і беднага паштовага чыноўніка, ён вельмі рана адчуў сацыяльнае несправядлівае грамадскае ладу тагачаснага жыцця. Будучага мастака хвалявалі новыя дэмакратычныя ідэі, якія ахапілі ў 60-х гадах мінулага стагоддзя рускае прагрэсіўнае грамадства.

Яшчэ хлапчуком Васільеву паступае ў рысавальную школу Таварыства на азахаванню мастацтва.

У 1863 годзе Акадэмію мастацтва пакінулі 13 мастакоў на чале з І. Крамскім, які адмовіўся пісаць дыпломныя карціны на біблейскія і міфалагічныя тэмы, кінуты тым самым выклік афіцыйнаму бяздушнаму мастацтву, якое панавала ў сценах акадэміі.

Маладая пляяда мастакоў, парваўшы з акадэміяй, пачала прапаганду блізка і зразумелага народу мастацтва, якое павінна быць, наводзе слоў Чарнышэўскага, «падручнікам жыцця». Гэта пляяда стала творчым ядром пераходна-перацойнікаў.

Ф. Васільеву быў душой і любімым перасойнікам. Блізкае знаёмства з выдатнымі дзеячамі рускага рэалістычнага мастацтва пэўна ўплывала на фармаванне яго мастацкага таленту. У 1868 годзе, 18-гадовам юнакам Ф. Васільеву закланяе рысавальную школу і праз год здзіўляе не толькі сваіх таварышоў, але і таго ж майстра, як І. Крамскі, сваімі творчымі поспехамі. Аблічча маладога мастака добра намалювана на ўспамінах І. Рэпіна. «... у 1869—71 гг. асабліва вызначыўся сваёй талентавіццю і незвычайнай кываецю Ф. А. Васільеву—вучань І. Шышкіна... І. Крамскі нарадзіўшаў яго на таленту з казаным багаццем, які не ведае ліку сваім багаццям...».

Васільеву настойліва вывучае лепшыя ўзоры айчыннага пэўнажнага жыванісу. Востры розум і глыбокае вывучэнне рускай прыроды спыралі таву, што ўжо ў першых зростах стварае мастака перадае незвычайна карціны рускай прыроды. Да такіх твораў можна аднесці яго панулярныя карціны «Вёска», «Пасля дажджу» і «Летні спякотны дзень».

У 1868 годзе Ф. Васільеву напісаў пэўна «Зварот статку». У гэтай карціне мастак выявіў свой вялікі талент пэўнажнаста.

Творчыя поспехі Ф. Васільева не былі

ПРОЗА 1949 ГОДА

(На паседжанні праўлення ССПБ)

У мінулым годзе ў друку з'явілася рад буйных празаічных твораў беларускіх пісьменнікаў. Друкаваўся праца рамана М. Лынькова—«Веканомныя дні», раманы: М. Паслядовіча—«Святло над Ліскам», М. Ткачоў—«Згуртаванне», Я. Брыль—«Граніца», П. Пестрака—«Сустрапеж на барыках», аповесць У. Карпава «Без нейтральнай лініі».

На чарговым паседжанні праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР быў заслуханы і абмеркаваны даклад У. Карпава аб беларускай савецкай прозе 1949 года.

Напрабавана спыніўшыся на асобных творах, дакладчык адзначыў, што мінулы год з'явіўся годам пэўнага развіцця беларускай прозы. Выконваючы паставы ЦК ВКП(б) на ідэалагічных пытаннях, а таксама рапшні XIX з'езда ЦК(б)В, пісьменнікі ўдзяляюць актуальным тэмам сучаснасці. Усеагульную ўвагу прыцягнула першая частка рамана М. Паслядовіча «Святло над Ліскам», прысвечаная тэме пасляваеннага калгаснага будаўніцтва. Пісьменніку ўдалося стварыць яркія пэўнажныя вобразы перадавых людзей калгаснай вёскі. Разам з тым, дакладчык указаў аўтару і на асобныя недахопы твора.

Дакладчык звярнуў увагу пісьменнікаў на неабходнасць уважлівай работы над рукапісам, перш чым здаваць яго ў друк.

У спрэчках, якія праходзілі ў прыязнай атмасферы, былі ўзятыя важныя нарэшчэнныя пытанні.

Т. Харкевіч падкрэсліў, што некаторыя пісьменнікі яшчэ мала аддаць увагі сюжэту і кампазіцыі твора. Недапунчалыя і тое, што крытыка вельмі неахвотна адгукнацца на новыя творы.

Н. Кірзенна зрабіў рад каштоўных заўваг па творах М. Лынькова, М. Ткачоў, У. Карпава з боку мовы, стылю, а таксама распрацоўкі асобных вобразаў.

— У «Святле над Ліскам»,—гаворыць ён,—адчуваецца дыханне сённяшняга дня. Пісьменнік трына заўважыў новыя з'явы жыцця, здолеў заўважыць у заўтрашнім дзень сваіх герояў. Аднак, галоўныя вобразы раману яшчэ не даведзены да канца.

Анападыяне аб зямлі, М. Васілька—«Паміці Леніна», Н. Тарас — «На калгасным полі», С. Гаўрусёва — «Выстаўка», А. Асіпенкі — «Млынар», А. Іверса — «Новы шлях», П. Прыходзькі — «На варце».

Часопіс друкае апавяданне П. Пестрака «На новы дзень», нарысы — М. Вішнеўскага — «Калгаснік-ленінец», А. Савіцкага — «Поле Міколы Вярбы».

У аддзеле бібліяграфіі змешчаны рэцэнзіі Я. Усёва — «Паэмы Антона Валевіча», С. Майхровіча — «Апавяданні для дзяцей Івана Грамовіча» і інш.

Федар Аляксандравіч Васільев дарагі для нас сваёй беззастэтай любоўю да роднай зямлі. Яго творы выхоўваюць у нас пачуццё аданага служэння мастацтву нашай вялікай савецкай Радзімы.

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

Твор атрымаўся незавершаным, канцоўка невыразнай.

Аб кампазіцыі, павышэнні майстэрства і патрабавальнасці рэдактары гаварылі ў сваім выступленні Я. Маур.

М. Ткачоў крытыкаваў дакладчыка за тое, што ён спыніўся толькі на творах, надрукаваных у часопісе «Полымя». З поля зроку дакладчыка выпала матэрыял другіх часопісаў і асобна выдадзеныя кнігі. Разам з тым, М. Ткачоў не згадаўся з некаторымі заўвагамі пра яго раман «Згуртаванне».

М. Паслядовіч прызнаў правільнымі крытычныя заўвагі да рамана «Святло над Ліскам». На яго думку, аповесць У. Карпава «Без нейтральнай лініі» вылучаецца багатым фактычным матэрыялам, а таксама цікава задуманымі вобразамі. Пасля перапрацоўкі для асобнага выдання аповесць значна палепшылася. М. Паслядовіч адзначыў, што раман П. Пестрака «Сустрапеж на барыках» з'яўляецца значным крокам наперад у творчасці пісьменніка.

У сваім выступленні Я. Брыль выказаў рад цвёрдых думак. Зусім правільна ён сказаў аб тым, што некаторыя рэцэнзенты спыняюцца ашалеўшымі творами, у якіх закранаецца тэма кахання. Такой быў рэцэнзій А. Бурміна на апавяданне І. Грамовіча «Шырокія азёры».

Гэтую-ж думку падтрымаў і М. Лынькоў. Рэцэнзент не ўбачыў у «Шырокіх азёрах» творчага россту аўтара. Разам з тым М. Лынькоў адзначыў, што І. Грамовічу не ўдалося ў сваім апавяданні спалучыць належным чынам тэму асабістых узаемаадносін герояў з грамадскім жыццём.

Далей М. Лынькоў спыніўся на станючых і адмоўных баках рамана М. Паслядовіча «Святло над Ліскам» і выказаў ўдзячнасць пісьменнікам і крытыкам за справядліваю, чыстасардэчную крытыку яго новага рамана «Веканомныя дні».

У спрэчках таксама выступілі П. Броўка, А. Кулакоўскі, І. Шамкіні і іншыя.

Праўленне намяцла мерапрыемствы, накіраваныя на далейшы рост беларускай савецкай прозы.

Анападыяне аб зямлі, М. Васілька—«Паміці Леніна», Н. Тарас — «На калгасным полі», С. Гаўрусёва — «Выстаўка», А. Асіпенкі — «Млынар», А. Іверса — «Новы шлях», П. Прыходзькі — «На варце».

Часопіс друкае апавяданне П. Пестрака «На новы дзень», нарысы — М. Вішнеўскага — «Калгаснік-ленінец», А. Савіцкага — «Поле Міколы Вярбы».

У аддзеле бібліяграфіі змешчаны рэцэнзіі Я. Усёва — «Паэмы Антона Валевіча», С. Майхровіча — «Апавяданні для дзяцей Івана Грамовіча» і інш.

Федар Аляксандравіч Васільев дарагі для нас сваёй беззастэтай любоўю да роднай зямлі. Яго творы выхоўваюць у нас пачуццё аданага служэння мастацтву нашай вялікай савецкай Радзімы.

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

КАНЦЭРТЫ-ЛЕКЦЫІ

Ансамбль салістаў Беларускага народнага аркестра Бельдзяржфілармоніі (мастацкі кіраўнік заслужаны артыст БССР І. Жыноўніч) наведаў раённыя цэнтры Баранавіцкай вобласці — Явяж, Стоўбцы, Мір, Клецк, Ляхавічы, Новамыш, Гарадзішча, Навагрудк, Любуч, Дятлава, Каралічы і інш., дзе выступіў з канцэртамі-лекцыямі перад выхаванцамі.

За час паездкі дазена 22 канцэрты, прачытана 20 лекцыяў аб дасягненнях музычнай культуры БССР. Канцэрты-лекцыі прайшлі а вяснікім поспехам.

Вяліка-Стахаўская хата - чытальня, Барысўскага раёна, Мінскай вобласці, добра наладзіла культурнае абслугоўванне выхаванцаў. Тут праходзяць лекцыі і даклады, вечары пытаніяў і адказаў, арганізавана кансультацыя, сістэматычна выпускаецца паспірагзета.

Вонгты работы Вяліка-Стахаўскай хаты-чытальні абмяркоўваўся на раённым семінары-культасветработнікаў.

Вопыт Вяліка-Стахаўскай хаты-чытальні

Вяліка-Стахаўская хата - чытальня, Барысўскага раёна, Мінскай вобласці, добра наладзіла культурнае абслугоўванне выхаванцаў. Тут праходзяць лекцыі і даклады, вечары пытаніяў і адказаў, арганізавана кансультацыя, сістэматычна выпускаецца паспірагзета.

Вонгты работы Вяліка-Стахаўскай хаты-чытальні абмяркоўваўся на раённым семінары-культасветработнікаў.

„БЕЛАРУСЬ“ № 1

Вашаў з друку першы нумар часопіса «Беларусь».

Нумар адкрываецца пэўна «Вялікаму Сталіну ў дзень самідзесяцігоддзя ад беларускага народа».

У часопісе змешчаны артыкулы: І. Росмана — «Ленінізм — сідг барацьбы за перамогу камунізма», І. Чарняўскага — «Перавага калгаснага ладу» і інш.

Назаві ў нумары прадстаўлена вершамі М. Танка — «Табе складаю гэты гімн», «Дарога на возера Рыцу», «У вясенні дзень», «Калгасная дзяўчынка», А. Вялічча — «Калектывнае сілай», П. Галебікі—

нечаканымі. Грамадска-палітычныя ўмовы 60-х гадоў мелі для мастака вялікае значэнне, бо яны накіравалі яго ўвагу, галоўным чынам, на адлюстраванне тэм вясновага жыцця. Рэакцыйная крытыка таго часу абвісціла паход супраць мастакоў-перасойнікаў. Але Васільеву адчуваў, што яго майстэрства можа ўбагаціцца толькі рэалістычнымі вобразамі рускай прыроды.

У 1869 годзе Васільеву вывучае прыроду сярэдняй паласы Расіі і Украіны. У сваіх лістах ён узнісла піша аб прыгажосці і велічы неабязнажных прастораў дарагой яго сэрцу радзімы. У пэўнажных вобразах рускай прыроды мастак укладае свой здаровы жыццесварожальны аптымізм. У 1870 годзе, у выніку паездкі на Волгу разам з Рэпіным і Макаравым, Ф. Васільеву напісаў свой відомы пейзаж «Від на Волзе», які быў настолькі малюўнічым, што з'явіўся творчым дасягненнем усяго рускага пейзажнага жыванісу. За два пейзажы «Від на Волзе» і «Набліжэнне навалінец» Акадэмія мастацтваў ў 1872 годзе надала Ф. Васільеву званне мастака першай ступені па пейзажнаму жыванісу. Мастак знайшоў сродкі, даступныя для разумення шырокіх народных мас. Гэтым якасці асабліва вызначалася карціна «Алілігі», напісаная ў 1871 годзе. Вельмі хутка яна набыла шырокую панулярнасць і атрымала першую прэмію на конкурсе Таварыства па азахаванню мастацтва. У 1872 годзе карціна была паслана на міжнародную выставку ў Лондан, дзе яна прадстаўляла са-

АРТЫСТЫ НА ВЫБАРЧЫМ УЧАСТКУ

Артысты Беларускага Дзяржаўнага тэатра імя Я. Купалы выступілі перад выбарчымі 92 выбарчага ўчастка г. Мінска.

Народны артыст рэспублікі У. Уладзімірскі расказаў аб росквіце беларускага савецкага тэатральнага мастацтва. Заслужаны артыст рэспублікі С. Бірыла прачытаў урывак з паэмы Маякоўскага «Владзімір Ільіч Ленін». Вершы, прысвечаныя Савецкай Арміі, прачытала заслужаная артыстка рэспублікі С. Станюта.

У заключэнне былі паказаны сцэны з п'есы Кандрата Крапівы «З народам».

Спрытны плагіатар і няўважлівы рэдактар

На падставе сваіх шматгадовых даследаванняў яшчэ да Вялікай Айчыннай вайны мною былі распрацаваны мерапрыемствы на барацьбе з хваробамі бульбы. Распрацаваны мерапрыемствы былі зацверджаны Наркмаземам БССР і шырока прымяняліся ў калгаснах рэспублікі.

Пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашызму зацверджана ў нявялікай брашуры «Хваробы бульбы і спосабы барацьбы з імі», выдадзенай у 1945 годзе, пад агульнай рэдакцыяй І. А. Роды, з'яўляецца адна і тая-ж асоба — тав. Лазарчык.

Раздзел «Хваробы бульбы», напісаны А. І. Роды. Такім чынам, не Аляксій, а Роды пераняў усе распрацаваныя мною мерапрыемствы на барацьбе з хваробамі бульбы без аднаваднай паспелы. У доваз прывядзем цытаты:

З брашуры Н. А. Дарожкіна «Хваробы бульбы і спосабы барацьбы з імі». 1945 г.

«Ад якасці пасадкачнага матэрыяла залежыць ураджай бульбы. Калі, напрыклад, пасадкачны клубні заражаны чорнай ножкай, фітафторай ці якой-небудзь іншай хваробай, то ўраджай не можа атрымацца высокі. Апрача таго, клубні, атрыманыя ад хворых раслін, асабліва, пры паражэнні чорнай ножкай, звычайна пры захоўванні моцна загіваюць, распаўсюджваючы заразу і на здаровы матэрыял» (стар. 25).

Далей у гэтым раздзеле спісаны цалыя абзацы:

«Баранаванне бульбы»

Баранаванне бульбы мае вялікае значэнне ў барацьбе з рызактоніяй, выклікаючай загінаванне маладых расцікоў. Як правіла, баранаванне неабходна праводзіць на 10—12 дзень пасля пасадкі. Раньняе баранаванне спрыяе больш хуткаму і дружнаму прарастанню і забяспечвае лепшы рост бульбы (стар. 27).

Цікава спісаны раздзел «Акучванне бульбы», хімічны меры барацьбы з хваробамі бульбы і іншыя раздзелы. Звяртаючы увагу бездаказнага адносіны да сваіх абавязкаў рэдактара сельскагаспадарчай літаратуры тав. Лазарчыка і недапунчалыя паводзіны А. І. Роды,

Н. А. ДАРОЖКІН,
донтар сельскагаспадарчых навук.

Новыя гурткі мастацкай самадзейнасці

У мастэчку Цімкавічы, Капыльскага раёна, створаны новыя гурткі самадзейнасці, драматычным. Бухгалтар МТС тав. Галіцін Інастаўнік мясцовай школы тав. Крыжым-

Галоўны рэдактар М. ГОРЦАУ.

Рэдактары: М. БЛІСЦІНАУ, В. ВІТКА — нам. галоўнага рэдактара, М. КАЦАР, П. ПАДВАБІРАУ, П. ПАНЧАННА, М. ПАСЛЯДОВІЧ, Я. РАМАНОВІЧ, Н. САННАУ.

Афіцыйны адрас: г. Мінск, Савецкая, 34. Тэлефоны: галоўнага рэдактара 2-31-94, сакратарыята 2-32-04.

Агітатар 54 выбарчага ўчастка г. Мінска артыст тэатра оперы і балета А. Ахрымовіч выконвае перад выбаршчымамі новыя пэснi. Фота Г. Бугаенкі.

ЛІСТЫ У РЕДАКЦЫЮ

Наспеўшая неабходнасць

Перад тым, як раз'ехацца на зімовыя канікулы, студэнты інстытута, у якім я працую, вырашылі арганізаваць вечар самадзейнасці, у час якога паставіць п'есу «Паўлінка» Янкi Купалы.

Прычын, павадле якіх наша моладзь выбрала імяна гэтай творы, а не які-небудзь іншы, многа: тут, у першую чаргу, здаровы, жыццерадасны купалаўскі смех над тупасцю чалавека, які тушчыцца паставіць сябе вышэй за народ; прывабны вобраз саянскай дзяўчыны з яе шчырымі і чыстымі пачуццямі. Апрача таго, яшчэ свежыя ў нашай заходнебеларускай моладзі тэмы, накіталы Бяльбоўскага, тэмагаловыя шляхтоўкі, якія ганяліся за багатым пасягам і маладымі прыгожымі дзяўчытамі.

Але перад студэнтамі алразу ўзнікла прыкрая перашкода: «Паўлінкі» няма ў бібліятэцы нашага інстытута (дзяўчыца тут няма часу, бо інстытут наш арганізаваны пасля вайны, і ў бібліятэцы ёсць толькі кнігі пасляваеннага выдання). Кнігулі ў брэсцкай бібліятэцы — і там няма «Паўлінкі», бо і там толькі кнігі выдання апошніх год. У Іаколах Брэста, у Думе народнай творчасці таксама няма «Паўлінкі».

Але студэнты не адступіліся перад, завадзяса-б, непераададзай перашкодай. «Паўлінка» ўсё-ж была пастаўлена вельмі ўдала, выклікаўшы шчырае захапленне гледачоў.

Які-ж выхад знайшла моладзь?

У двухтомным зборніку «Беларуская драматургія», выдадзеным ў 1949 г. на рускай мове, змешчана «Паўлінка» Янкi Купалы, і студэнты засялі за... пераклад ае з рускага перакладу на беларускую мову. Можна сабе ўявіць, як многа згубіла наша пастаўка! Каларыту купалаўскай мовы ў ёй было мала. Праўда, энтузіястам гэтай справы крыху пашчаслівіла: яны падсперагалі перадачу па радыё «Паўлінкі» з Мінска і, маючы адрозлі, вывэрлілі «перакладзены» імі на беларускую мову тэкст п'есы.

Усяго гэтага можна было-б унікнуць вельмі проста: мець твор у такім выглядзе, як напісаў яго Янка Купала, але для гэтага п'еса павінна быць выдадзена цярпе, бо знайці ў Беларусі кнігі, якія выдаваліся да вайны, можна далёка не заўсёды і не ўсюды.

«Паўлінка» вельмі патрэбна для гуртоў самадзейнасці, для студэцкай моладзі, якая вывучае творчасць Янкi Купалы. Апрача ўсяго гэтага, «Паўлінка» патрэбна і для масавага чытання. Такая-ж неабходнасць ёсць і ў выданні «Раскіданага гнізда». Вельмі добра было-б выдаць асобны кніжкі зборнік драматычных твораў Янкi Купалы. Аб гэтым Дзяржаўнаму выдавецтву БССР варта падумаць.

Л. ЦАРАННОУ.
г. Брэст.

Але студэнты не адступіліся перад, завадзяса-б, непераададзай перашкодай. «Паўлінка» ўсё-ж была пастаўлена вельмі ўдала, выклікаўшы шчырае захапленне гледачоў.

Які-ж выхад знайшла моладзь?

У двухтомным зборніку «Беларуская драматургія», выдадзеным ў 1949 г. на рускай мове, змешчана «Паўлінка» Янкi Купалы, і студэнты засялі за... пераклад ае з рускага перакладу на беларускую мову. Можна сабе ўявіць, як многа згубіла наша пастаўка! Каларыту купалаўскай мовы ў ёй было мала. Праўда, энтузіястам гэтай справы крыху пашчаслівіла: яны падсперагалі перадачу па радыё «Паўлінкі» з Мінска і, маючы адрозлі, вывэрлілі «перакладзены» імі на беларускую мову тэкст п'есы.

Усяго гэтага можна было-б унікнуць вельмі проста: мець твор у такім выглядзе, як напісаў яго Янка Купала, але для гэтага п'еса павінна быць выдадзена цярпе, бо знайці ў Беларусі кнігі, якія выдаваліся да вайны, можна далёка не заўсё